

[Martin.]

Den nugældende sparekasselov blev gennemført i maj 1937 i folketinget med 66 stemmer imod 41. Det vil altså sige, at sparekasserne i 22 år har levet og virket under en sparekasselov, som var udtryk for, hvad man mente i den ene side af salen, men ikke mente i den anden side af salen. I 1937 blev sparekasserne uden egen skyld gjort til et stridens tegn mellem dem, der ville udvide statens indflydelse, og dem, der ville værne sparekassernes selvstyre og den rolige udvikling. Nu får man altså en sparekasselov, som er udtryk for enighed, og det betragter jeg som noget meget glædeligt.

Når vi fik den skærpede sparekasselov i 1937 mod venstres og de konservatives modstand, skyldtes det, at vi nogle år i forvejen havde fået en strengere banklov, og så mente man, at når bankloven var gjort strengere, måtte sparekasseloven også gøres strengere. Grunden til denne skærpede banklov var jo, at der i tiden 1920-30 ralede et halvt hundrede banker; tabet blev vist opgjort til en 700 millioner kroner, et tal, som jo i den tid vakte mere bestyrtelse, end et tilsvarende tal nu ville vække. Nu skyldtes disse ulykker jo ikke nogen fejl eller svaghed i bankloven, men en fejl, en svaghed, i vor pengepolitik, men vi fik altså den skærpede banklov, og 7 år senere fik vi under handelsminister Kjærbøl den skærpede sparekasselov med mere tilsyn og mindre dispositionsfrihed. Den blev altså gennemført imod venstres og de konservatives stemmer.

Socialdemokraterne og de radikale håbede, at den nye sparekasselov skulle styrke tilliden til sparekasserne. Det er der vist ingen der tør påstå i dag. På den anden side er der vel heller ingen, der tør påstå, at de bange anelser, som venstre og de konservative dengang havde, gik i opfyldelse. Sparekasserne udviste en vældig tilpasnings-evne, og det er jo i det store og hele gået godt. Sparekasseloven har måttet lempes og lempes nu igen.

Den første lempelse kom i 1950; da måtte man sætte en lap på sparekasseloven, eller rettere sagt, man måtte linde en knap, fordi det viste sig, at de opgaver, som lovgivningen om boliglån pålagde sparekasserne, forhindrede sparekasseloven dem i at

gennemføre; derfor måtte der gennemføres en ændring af sparekasseloven.

Nu er der altså foreslået en ny ændring. Jeg skal ikke gå i enkeltheder; forslaget må jo drøftes i et udvalg. Jeg kan kun sige, at dette lovforslag bygger på et uhyre dygtigt udvalgsarbejde, som i det væsentlige giver udtryk for sparekassernes ønsker og erfaringer. Jeg tør næsten sige, at hvis den højtærede handelsminister havde fremsat lovforslaget, som han modtog det fra udvalgets kyndige hænder, ville det være gået gennem folketinget uden at have fået svedet en eneste fjer, eller i det allerhøjeste en ganske lille fjer. Ja, hvis den højtærede formand ville tillade det og kunne tillade det, var der måske en mulighed for, at forslaget kunne vedtages med akklamation; men det bliver det jo nu altså ikke.

De bestemmelser, som socialdemokratiets ærede ordfører fremhævede og gentog, er jo alt sammen noget, som stiller sparekasserne friere og opfylder ønsker, de har ud fra deres erfaringer, og det kan vi kun give vor tilslutning til.

Der er kun et eneste punkt, hvor den højtærede handelsminister er gået uden for forslaget, som udvalget har udarbejdet. Det er med hensyn til de statsvalgte medlemmer af sparekassernes tilsynsråd. Her foreslår han, at der skal indføres en aldersgrænse. Nu har jeg i og for sig ikke noget imod aldersgrænser. Selv om jeg måske har lidt ondt ved at forstå, at folk, som er fyldt 70 år, slet ingenting duer til, kan jeg godt se, at det i mange henseender er praktisk at have en aldersgrænse, men alligevel mener jeg, at hvis den højtærede handelsminister havde fordybet sig i dette lovforslags meget tankevækkende og lærerige forhistorie, havde han holdt sig fra dette punkt.

Sagen er jo, at disse statsvalgte medlemmer af tilsynsrådene var et af stridens æbler i den i 1937 vedtagne lov. Sparekasserne ville ikke have dem. I 1919 havde staten fået adkomst til at udnævne medlemmer til de tilsynsråd, som var selvbestaltede og selvsupplerende, men de steder, hvor det var en garantforsamling, som havde ansvaret for sparekassernes ledelse, havde denne forsamling fuld frihed til at vælge hele tilsynsrådet. Nu fik man altså